

RAFAŁ BOETTNER-ŁUBOWSKI
KONFRONTACJA AUTOTEMATYCZNA (?)

RAFAŁ BOETTNER-ŁUBOWSKI
KONFRONTACJA AUTOTEMATYCZNA (?)

W POSZUKIWANIU AUTOTEMATYCZNYCH KONFRONTACJI...

W ciągu ostatnich lat coraz częściej zdarza mi się myśleć o przemijaniu, śmierci i kruchości jednostkowych ludzkich egzystencji. I choć kiedyś uważałem takie przemyślenia za zdecydowanie mi obce, obecnie zauważyłem ewidentną zmianę moich odczuć w tym względzie. Jest to zapewne związane z moim osobistym poczuciem coraz szybciej upływającego czasu – poczucie to towarzyszy mi intensywnie od jakichś pięciu lub sześciu lat – ale od początków 2022 roku moje wanitatywne odczucia i przemyślenia wywoływane są także przez tragiczne wydarzenia wojenne w Ukrainie, które również na swój własny, indywidualny sposób bardzo intensywnie obserwuję, przeżywam i rozważam. Z drugiej strony, jako twórca, od wielu lat staram się być „uważny” i „czujny” na potencjał przedmiotów, które spotkać mogę w rozmaitych przestrzeniach rzeczywistości, choć równie bliskie są mi także inspiracje płynące z obszarów dziedzictwa dawnej sztuki muzealnej. Innym wątkiem, który jest mi ewidentnie bliski w ostatnim czasie, to przemyślenia na temat moich własnych, wcześniejszych poszukiwań artystycznych czy też konkretnych realizacji, które stworzyłem w przeszłości. Przemyślenia te mogą być również „wkodowywane” przeze mnie w moje „najnowsze” wypowiedzi artystyczne, co w znacznym stopniu nadaje tymże wypowiedziom charakteru dialogicznego, osobistego i autotematycznego zarazem.

Głowa św. Jana Chrzciciela?, 2005
fot. Karol Meysner

Jedną z moich prac – która na dość długo zniknęła z pola mojej uwagi, a która (z różnych zapewne powodów, od jakiegoś roku lub dwóch lat) ponownie zagościła w przestrzeni moich przemyśleń i rozważań – jest autorska aranżacja przestrzenna z 2005 roku pt. „Głowa św. Jana Chrzciciela?”, która między innymi „dotyka” problemu śmierci oraz umowności wybranych chrześcijańskich motywów ikonograficznych. We wspomnianej aranżacji przestrzennej wykorzystane zostały przeze mnie dość prozaiczne przedmioty – niemalże wulgarne i pospolite w swym pierwotnym zastosowaniu pokrywy studzienek kanalizacyjnych. Poza tym bardzo ważna stawała się w „Głowie św. Jana Chrzciciela?” pozornie „irracjonalna” konfrontacja rozmaitych elementów, dokonana jednak w taki sposób, żeby uaktywniane mogły zostać rozmaite sensy i emocjonalne rezonanse jako swego rodzaju impulsy skierowane ku potencjalnym odbiorcom wspomnianej realizacji. Pamięć o „Głowie św. Jana Chrzciciela?” towarzyszyła mi także w grudniu 2021 roku, kiedy przypadkowo odwiedziłem duży sklep z artykułami dekoracyjnymi znajdujący się blisko mojego miejsca zamieszkania. Odkryłem w nim kilka, wydawałoby się banalnych przedmiotów, które na tyle mnie jednak zainteresowały, także w kontekście reminiscencji dotyczących „Głowy św. Jana Chrzciciela?”, że postawiłem je koniecznie zakupić. Były to przede wszystkim przedziwne „przedmioty dekoracyjne” – czaszki z tworzywa sztucznego – sugestywne i naturalistyczne w swoim wizualnym wyrazie, lecz także wyraźnie akcentujące pewne typowe cechy seryjnie wytwarzanego i niedrogiego zarazem produktu wizualnego, którego głównym pierwotnym przeznaczeniem miało być przede wszystkim spełnianie powierzchownie pojmowanej funkcji dekoracyjnej. Poza tym zafascynowały mnie także inne przedmioty: plastikowa imitacja tacy, mająca udawać pseudo-antyczny wyrób ze „starego złota”, oraz kilka srebrno-metalicznych, lustrzanych dużych talerzy, które potencjalnie mogły, przy odrobinie fantazji, spełniać także, nieprzypisywaną im pierwotnie rolę, quasi-zwierciadeł dających nie do końca wyraźne odbicia rzeczy, które znalazły się w ich najbliższym zasięgu.

Intuicja podpowiadała mi, że odpowiednie, hybrydalne i imaginacyjne zarazem konfrontacje i połączenia zakupionych przedmiotów mogą mnie doprowadzić do wykreowania intrygujących w swych konsekwencjach sytuacji emotywnych i znaczeniowych. Dlatego też w zaciszu mojej domowej pracowni podjąłem takie próby. Dokumentowałem je w postaci zdjęć i rozmaitych fotograficznych wizualizacji. Wszystko to doprowadziło mnie do stworzenia pewnej przedmiotowej konfrontacji elementów – „efemerycznego obiektu”, który moim zdaniem, może przewyższać (choć na moment) prozaiczność pierwotnych funkcji i przeznaczenia budujących go elementów składowych i może skłaniać również do pewnych przemyśleń i refleksji. „Obiekt” ten został przeze mnie skonfrontowany także z pytaniami dotyczącymi jego potencjalnej, rzeczywistej bądź pozornej istoty, co można interpretować w kontekście zastosowania wobec tegoż „obektu” zabiegu z obszaru inwencji autotematycznych. Wspomniane pytania to odpowiednio: „Obiekt post-surrealistyczny (?)”, „Przedmioty cytowane (?)”, „Artefakt wanitatywny (?)”, „Afirmacja kiczu (?)”, „Obiekt krytyczny (?)”, „Mistyfikacja (?)”, „Nieznana relikwia (?)”, „Przedmioty dekoracyjne (?)”, „Manipulacja (?)”, „Obiekt bez znaczenia (?)”, „Pseudo-assemblage (?)” czy „Wyraz niemocy (?)”. Listę wymienionych powyżej pytań można by oczywiście potencjalnie poszerzać w nieskończoność, podkreślając także polemiczność osądu „badanej” przez nie sprawy oraz ambiwalencje związane z przedmiotem, wobec którego pytania te były czy też mogłyby być w przyszłości formułowane. Ambiwalencja ta, wbrew wszelkim pozorom, może stawać się także znaczącym atutem omawianej tu „eksperymentalnej sytuacji artystycznej”, wykraczającym poza znane nam, tradycyjne ramy ocen współczesnych inwencji twórczych.

Pozornie „niezobowiązującej” konfrontacji poddane zostały przeze mnie również „zapisy reprodukujące”, odpowiednio: moją wspomnianą już wcześniej aranżację przestrzenną z 2005 roku pt. „Głowa św. Jana Chrzciciela?” („zapis” w postaci kameralnej odbitki fotograficznej oprawionej w standardową prostą czarną ramę) oraz „obiektu” zmontowanego z przedmiotów, zakupionych w grudniu 2021 roku w sklepie z artykułami dekoracyjnymi („zapis” w postaci cyfrowej wizualizacji emitowanej przez ekran średniej wielkości, podwieszanego na ścianie, panoramicznego monitora). Zestawienie tych elementów prowokować może zauważalne „napięcie” wizualne, mniemam jednak również, że może ono potencjalnie zapraszać odbiorców do poszukiwania rozmaitych nieoczywistych różnic i podobieństw pomiędzy przedstawionymi na wspomnianych elementach artefaktami, jak również autotematycznie i aluzyjnie komentować wspomniane artefakty oraz inicjować różnorodne pytania i przemyślenia, nie tylko na tematy stricte artystyczne, ale również w sferach tematycznych niewiążących się bezpośrednio z tradycją i dziedziną sztuk wizualnych. Czy jednak tak się stanie (?), w jakim zakresie (?) i dla kogo (?) – pozostaje oczywiście kwestią otwartą, co również wpisane zostało w moje pierwotne zamierzenie twórcze związane z poszukiwaniem niekonwencjonalnych konfrontacji ważnych dla mnie z różnych powodów, elementów przedmiotowych lub obrazowych...

NIEZNANA RELIKWIA (?)

Obiekt zmontowany z przedmiotów
oraz wybrane pytania przyporządkowane
do ww. obiektu.

fot. Rafał Boettner-Łubowski

OBIEKT POST-SURREALISTYCZNY (?)

PRZEDMIOTY CYTOWANE (?)

AFIRMACJA KICZU (?)

ARTEFAKT WANITATYWNY (?)

PRZEDMIOTY DEKORACYJNE (?)

OBIEKT KRYTYCZNY (?)

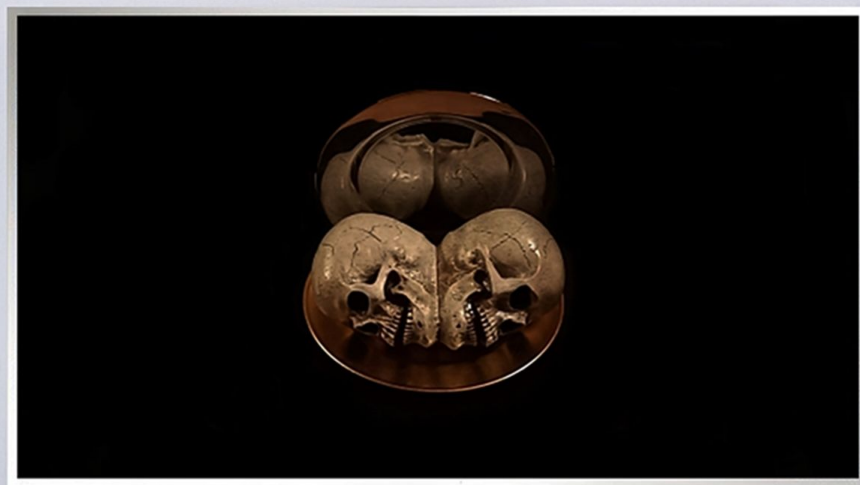
Chciałbym podkreślić, że wystawę pt. „Konfrontacja autotematyczna (?)” traktuję jako swoisty eksperyment twórczy, korespondujący z pewnymi niekonwencjonalnymi współczesnymi przewartościowaniami dotyczącymi specyfiki i artykulacji niektórych powstających dziś wypowiedzi artystycznych lub para-artystycznych. Efekt tego eksperymentu może być dalej rozwijany i modyfikowany lub, wręcz przeciwnie, odłożony do prywatnego archiwum autorskich koncepcyjno-realizacyjnych prób konfrontacji elementów cytowanych i rozmaicie przetwarzanych. W eksperymencie tym wyczuwalne są z całą pewnością nawiązania do moich wcześniejszych prac i wystaw, na przykład do cyklu aranżacji przestrzennych „Cytacje/2008-2010” czy do realizacji intermedialnej pt. „Pytania bez odpowiedzi”, jak również do mojej kameralnej wystawy indywidualnej zatytułowanej „Wobec przedmiotu...”, będącej tak naprawdę „skumulowaną retrospektywną instalacją”, pokazaną w Galerii Sztuki Wozownia w Toruniu wczesnym latem 2021 roku. Wspomniana galeria – z którą mam przyjemność współpracować niemalże przez dwie dekady – jest w mojej opinii miejscem szczególnym, w którym prezentowało się kiedyś i prezentuje się nadal bardzo wiele niezwykle ciekawych i nietypowych zarazem poszukiwań twórczych. Tak pojmowana, niezmiernie cenna współcześnie, otwartość programowa toruńskiej Wozowni jest z całą pewnością istotną zasługą Anny Jackowskiej – wieloletniej dyrektorki tej bardzo ważnej w mojej ocenie polskiej instytucji kultury. Tym bardziej napawa mnie radością i satysfakcją fakt, że moja najnowsza, kameralna wystawa indywidualna, podejmująca w zauważalnym stopniu niekonwencjonalne poszukiwania eksperymentalne, została zaprezentowana, nie gdzie indziej, lecz właśnie w Galerii Sztuki Wozownia w Toruniu – w miejscu, które od wielu lat bardzo wysoko cenię i darzę ogromnym szacunkiem.

Rafał Boettner-Łubowski

Autorsko połączone przedmioty dekoracyjne (czaszki)
fot. Rafał Boettner-Łubowski

Obiekt zmontowany
z przedmiotów
cytowanych,
fot. Rafał Boettner-Łubowski

Zdjęcie portretowe Rafała Boettnera-Łubowskiego
fot. Ewa Łubowska

RAFAŁ BOETTNER-ŁUBOWSKI (ur. 1974) – artysta sztuk wizualnych. Od 2015 roku – profesor Uniwersytetu Artystycznego im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu. Zajmuje się również działalnością z dziedziny krytyki i promocji sztuki. Doktor habilitowany w dziedzinie sztuk plastycznych w dyscyplinie artystycznej: sztuki piękne. Studia w latach 1994-2000 w Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu na Wydziale Malarstwa, Grafiki i Rzeźby oraz na Wydziale Edukacji Artystycznej. Dyplom z wyróżnieniem w zakresie rzeźby w Pracowni Rzeźby prof. Józefa Petruka. Doktorat na Wydziale Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku w 2006 roku. Habilitacja na Wydziale Rzeźby i Intermediów ASP w Gdańsku w 2014 roku. Tworzy instalacje, obiekty i kompozycje rzeźbiarskie podejmujące relacje dialogiczne i polemiczne z istniejącymi już dziełami, postawami i poetykami twórczymi. W swojej sztuce odnosi się także do wybranych możliwości technik cyfrowych. Jest również autorem prac z dziedziny grafiki, rysunku i malarstwa. Bardzo często inspiracją dla jego wypowiedzi twórczych jest szeroko rozumiana tradycja artystyczna: antyczna, nowożytna i XIX-wieczna, z którą Rafał Boettner-Łubowski koresponduje, ale i w rozmaity sposób polemizuje. Autor ponad stu tekstów z dziedziny krytyki i promocji sztuki. Jako teoretyk sztuki, Rafał Boettner-Łubowski przede wszystkim poświęca się refleksji na temat estetyki i historii rzeźby. Swoje rozważania od 2002 roku publikuje na łamach Kwartalnika Rzeźby „Orońsko”. Poza tym bardzo ważnym tematem jego teoretycznych rozważań jest problematyka cytatu i praktyk twórczego artystycznego naśladownictwa w sztuce. Główny autor książki pt. „Rzeźba, kierunek, ludzie. Stulecie Wydziału Rzeźby Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu”, wydanej przez macierzystą uczelnię w 2021 roku (współautorka publikacji: Karolina Prymas-Jóźwiak). Laureat kilku stypendiów artystycznych, między innymi Stypendium dla Młodych Twórców Kapituły Miasta Poznania (1999) i Stypendium Ministra Kultury z Funduszu Promocji Twórczości (2005). Swoje prace prezentował na 30. wystawach i pokazach indywidualnych i ponad 70. wystawach zbiorowych. Obecnie pracuje na stanowisku profesora uczelni na Wydziale Edukacji Artystycznej i Kuratorstwa Uniwersytetu Artystycznego im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu jako kierownik Pracowni Otwartych Interpretacji Sztuki. Działalność dydaktyczną na Uniwersytecie Artystycznym w Poznaniu prowadzi jako Rafał Łubowski. Teksty, wystawy i autorskie wystąpienia naukowe publikuje pod pseudonimem Rafał Boettner-Łubowski.

(zob. więcej informacji o artyście na stronie: <http://uap.edu.pl/uczelnia/kadra/lubowski-rafal/>)

RAFAŁ BOETTNER-ŁUBOWSKI
KONFRONTACJA AUTOTEMATYCZNA (?)

15.07 – 28.08.2022

okładka: Obiekt zmontowany z przedmiotów cytowanych, fot. R.B.-Ł.

GALERIA SZTUKI WOZOWNIA
ul. Rabiańska 20
87-100 Toruń
tel. 56 622 63 39
dyrekcja@wozownia.pl
www.wozownia.pl

DYREKTORKA
Anna Jackowska

ZDJĘCIA
archiwum artysty

TEKST I KONCEPCJA KATALOGU
Rafał Boettner-Łubowski

DRUK
ARTiS Poligrafia s.c., ul. Granitowa 7/9, 87-100 Toruń

ISBN 978-83-66588-16-5

Publikację sfinansowano ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w roku 2022 jako efekt projektu badawczego dr. hab. Rafała [Boettnera]-Łubowskiego – pracownika Wydziału Edukacji Artystycznej i Kuratorstwa Uniwersytetu Artystycznego im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu.

UAP | POZNAŃ

KUJAWY
POMORZE

Województwo
Kujawsko-Pomorskie

Instytucja kultury Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego

